

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 22.08.2019

Sayı: 175

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 22.08.2019
Sayı: -120.10-E.00000523308

E.00000523308

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de, son yıllarda sayıları hızla artan, Kamu Özel sektör işbirliği projelerinin, fayda ve maliyetlerinin araştırılması amacıyla, Anayasanın 98’inci, TBMM İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırılması açılmasını arz ederiz.
21.08.2019

Lütfü TÜRKKAN
Kocaeli Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkan Vekili

GEREKÇE

Yaygın tanımıyla” bir sözleşmeye dayalı olarak, yatırım ve hizmetlerin, projeye yönelik maliyet, risk ve getirilerinin, kamu ve özel sektör arasında dengeli bir şekilde paylaşılması yoluyla gerçekleştirilmesi” olan Kamu Özel İşbirliği (KÖİ), dünyada olduğu gibi ülkemizde de Yap-İşlet, Yap-işlet-devret, yap-kirala-devret ve işletme devir hakkı modelleri ile gerçekleştirilmektedir. Son KÖİ raporu, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı, Strateji ve Bütçe Başkanlığınca Mayıs 2019 tarihinde kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Rapora göre, 2040 yılına kadar dünyada 3,5 trilyon doları insani ihtiyaçlara erişim amaçlı olmak üzere 94 trilyon dolar altyapı yatırıma ihtiyaç duyulmaktadır. Ülkelerin mevcut yatırım ihtiyacı ile mevcut trendleri karşılaştırıldığında, gelişmiş ülkelerin yatırım ihtiyaçlarının üzerinde bir yatırım yapmalarına karşın, kaynak sıkıntısı çeken gelişmekte olan ülkelerin yeterince yatırım yapamadığı görülmektedir.

2014-2018 yılları arasında AB ülkeler bazında 22,76 milyar Avroluk proje tutarı ile Türkiye’nin AB bazında en iyi KÖİ pazarı olduğu açıkça görülmektedir. Türkiye’yi 15,08 milyar Avro ile İngiltere takip etmekte, 4,37 milyar avro KÖİ hacmine sahip Almanya ise 5. Sıradadır.

Ülkemizde 1986-2018 yılları arasında 242 KÖİ projesi yapılmış olup toplam sözleşme değeri 139,8 Amerikan dolarıdır. Bu projelerden 71,3 milyar ABD doları ile havaalanı yatırımları ilk sırayı alırken, 28,71 milyar ABD doları ile enerji, 21,2 milyar ABD doları ile karayolu, 11,31 milyar ABD doları ile sağlık yatırımları takip etmektedir.

KÖİ sürecinde bazı yanlışlıkların yapıldığı kanısı hakimdir;

- 1-KÖİ uygulamalarının verimli ve bütüncül olup olmadığı,
- 2-Vatandaşın önceliklerinin tercih edilip edilmediği,
- 3-Yeni üretim kapasiteleri yaratıp yaratmadığı,
- 4-Üretim maliyetlerinin optimum olup olmadığı,
- 5-Yatırımların izleme ve değerlendirilmeleri için yeterli kamu kapasitesi kullanılıp kullanılmadığı,
- 6-KÖİ projelerinin bütçe ile ilişkilendirilip ilişkilendirilmediği,
- 7-KÖİ projelerine ilişkin çerçeve mevzuatın yeterli olup olmadığı,
- 8-Yük ve getirilerin kamu ile özel sektör arasında dengeli dağıtılıp dağıtılmadığı konularına açıklık getirilmemiştir.

Nitekim konu ile yakından ilgilenen uzmanların ortak görüşleri de KÖİ projelerinin yüksek maliyet, yüksek alım garantileri ile ilerleyen yılların bütçe dengelerini ne kadar bozacağı, kamunun ne kadar yükümlülük altına alındığı hesap edilmeden,” nasıl olsa para bizim cebimizden çıkıyor, uzun vadeli sıcak para bulduk” mantığı ile hoyratça yapıldığı dile getirilmektedir.

Özellikle sağlık yatırımlarına verilen taahhütlerin 5 yıl içerisinde Sağlık Bakanlığı bütçesinin yüzde 60 ına ulaşacağı, bazı bakanlıkların yatırım ve istihdam yapmak bir yana özel sektörün taahhütlerini bile karşılayamayacakları endişe ile dile getirilmektedir.

Türk milletinin menfaatlerini korumak ve kollamak ile görevlendirilen meclisimizin, Kamu-Özel sektör işbirliği projelerinde yapılan yanlış ve eksiklikleri araştırması, kamunun zarara uğratılıp uğratılmadığının tesbiti ve alınması gereken tedbirler hakkında, ayrıntılı bir çalışma yapılması amacıyla meclis araştırma komisyonu kurulmasını istiyoruz.